

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กรมธนารักษ์เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐ อันได้แก่ การบริหารที่ราชพัสดุ การประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ การผลิตและการบริหารจัดการเหรียญกษาปณ์ ภายใต้การดำเนินงานของสำนักกษาปณ์และสำนักบริหารเงินตราส่วนการอนุรักษ์จัดเก็บและเผยแพร่ทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน¹

ทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน คือ เครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องในพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ รวมไปถึงสิ่งของเครื่องใช้ที่พระมหากษัตริย์พระราชทานให้แก่ข้าราชการ จัดสร้างด้วยเงินแผ่นดิน หลังเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการคัดแยกทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดินออกจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และเก็บรักษาไว้ในกรมพระคลังมหาสมบัติ ซึ่งภายหลังได้ยุบรวมเป็นส่วนหนึ่งของกรมธนารักษ์ แบ่งออกเป็นทรัพย์สินในหีบราชภัณฑ์ บรรจุในหีบจำนวน 115 หีบ ได้แก่ เครื่องทอง เครื่องเงิน ทั้งที่ประดับและไม่ได้ประดับเพชรพลอย เครื่องราชอิสริยยศที่เก็บรักษาอยู่ในกรมพระคลังมหาสมบัติแต่เดิม ซึ่งมีหมายเลขหีบกำกับ ตามบัญชีระบุจำนวนรวมประมาณ 55,925 ชิ้น และทรัพย์สินนอกหีบราชภัณฑ์ ที่เก็บรักษาอยู่ในกรมพระคลังมหาสมบัติเดิม ทั้งที่ใส่หีบและวางอยู่ภายในห้องมั่นคง ไม่มีหมายเลขหีบกำกับ ซึ่งหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองและมีการจัดทำบัญชีแยกเป็นทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดินแล้ว กรมธนารักษ์ได้นำทรัพย์สินบางส่วนออกจัดแสดง ณ ศาลาเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญกษาปณ์ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง

¹ กรมธนารักษ์ คู่มือติดต่อราชการกรมธนารักษ์ 2555 ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ 2555 หน้า 3

กรุงเทพมหานคร และศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ประชาชนได้ชื่นชม ได้รับความรู้ เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ²

จากการที่กรมชนารักษ์ได้ดำเนินการตามนโยบายที่จะบริหารจัดการทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยได้รับพระบรมราชานุญาตให้ใช้อาคารสำนักงานพระคลังข้างที่ หลังศาลาสหทัยสมาคมในพระบรมมหาราชวัง จัดแสดงเหรียญกษาปณ์และเงินตราไทยโบราณ ในชื่อว่า ศาลาเหรียญกษาปณ์ไทย เมื่อปี พ.ศ. 2519 กระทั่งมีการปรับปรุงและขยายการจัดแสดง เพิ่มเติม ในปี พ.ศ. 2521 เพื่อจัดแสดงเครื่องราชอิสริยยศ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ รวมทั้งเปลี่ยนชื่อ เป็นศาลาเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญกษาปณ์³ นั้น พบว่า ได้รับความนิยมน จากประชาชน จนเกิดความสนใจเข้าชมการจัดแสดงเพิ่มขึ้นเรื่อยมา ทำให้เกิดการขยายงานจากการ จัดแสดงนิทรรศการถาวรสู่การจัดนิทรรศการนอกสถานที่ ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการ ดำเนินงานตามนโยบายของกรมชนารักษ์ในด้านการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เงินตรา และทรัพย์สิน มีค่าของแผ่นดิน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทุกด้าน ได้แก่ พัฒนาที่ดินราชพัสดุให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ทางราชการ ขยายงานด้านการบริหารเงินตรา และการจัดแสดงทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน สู่ภูมิภาค จึงตั้งโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ในส่วนภูมิภาค 3 แห่ง ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้เริ่มดำเนินโครงการแรกที่มีความพร้อมที่สุดก่อน คือ โครงการภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่โดยเลือกปรับปรุงคุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง ให้เป็นศาลาเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญกษาปณ์ สาขาจังหวัดเชียงใหม่⁴

เมื่อกรมชนารักษ์ได้ขยายงานด้านการจัดแสดงทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน อันได้แก่ เครื่องราช อิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเงินตราไทย ไปสู่ภูมิภาค โดยกำหนดให้ก่อตั้งศูนย์จัดแสดง เครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเงินตราไทย ขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ชื่อว่า ศาลาชนารักษ์ ให้เป็นสถานที่ดำเนินงานหลายด้าน มีลักษณะเปิดเสรีครบวงจรไม่เพียงแต่เป็นที่ จัดแสดงเท่านั้น แต่จัดเป็นศูนย์การจำหน่าย แจกแลก รับแลกคืนเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน เหรียญชำระ การถอนคืนเหรียญที่เลิกใช้แล้ว เนื่องจาก คุ้มเจ้าทิพวรรณมีลักษณะสวยงามเหมาะสม ทั้งขนาดบ้าน

² พงษ์ พรหมโรจน์ “การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดแสดงทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน” ผลงานหมายเลข 1 ขอรับการ ประเมินตำแหน่งที่ปรึกษาด้านเหรียญกษาปณ์และทรัพย์สินมีค่า ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ หน้า 3

³ พงษ์ พรหมโรจน์ “การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดแสดงทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน” ผลงานหมายเลข 1 ขอรับการ ประเมินตำแหน่งที่ปรึกษาด้านเหรียญกษาปณ์และทรัพย์สินมีค่า ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ หน้า 7 - 8

⁴ อภา เรียบร้อยเจริญ “ศาลาเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเงินตราไทย สาขาจังหวัดเชียงใหม่” ฝ่ายค้นคว้าและรักษาทรัพย์สิน กองเครื่องราชอิสริยยศและเหรียญกษาปณ์ กรมชนารักษ์ กระทรวงการคลัง ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ หน้า 1 - 2

หลังใหญ่ บริเวณกว้างขวาง ภายในตัวอาคาร โอโถง เพียงแค่ปรับปรุงเล็กน้อยก็สามารถจัดเป็น พิพิธภัณฑ์ได้ จึงได้ดำเนินการปรับปรุงตกแต่งอาคารให้เป็นสาธนาารักษ์ แล้วเสร็จพร้อมทำพิธีเปิด ในปี พ.ศ. 2538⁵

คุ่มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง หลังนี้ ในอดีตมีบรรยากาศคึกคักมีชีวิตชีวาอยู่ตลอด เนื่องจากเป็นที่พำนักอาศัยของครอบครัวตระกูลเจ้าล้านนา เดิมเป็นคุ่มของเจ้ากาบคำ ณ เชียงใหม่ ต่อมาตกเป็นของเจ้าสุริยฉาย บุตรสาว ซึ่งแต่งงานกับเจ้าชื่นลีโรรส และได้ขายต่อให้เจ้าฟ้าพรหมลือ ณ เชียงตุง⁶

โดยเหตุการณ์ในคราวนั้น หลังจากเจ้าฟ้าพรหมลือ ณ เชียงตุง สมรสกับเจ้าทิพวรรณ ณ ลำปาง ธิดา องค์ที่ 2 ของเจ้าหญิงฝนท่าแก้ว ณ ลำปาง กับเจ้าไชยสงคราม ณ ลำปาง (พระนัดดา ๑พม๑ พลโทเจ้าบุญยวาทย์วงศ์มานิต) แล้ว ทั้งสองพระองค์ได้เดินทางไปพำนักอยู่หอหลวงที่เมือง เชียงตุง แต่เนื่องจากประสบกับปัญหาทางการเมือง เมื่อเกิดสงครามมหาเอเชียบูรพาขึ้น จึงได้อพยพ ครอบครัวติดตามกองทัพไทยเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จัดหาที่พำนักให้ครองชีวิตสงบสุข ณ คุ่มเจ้าฟ้า บ้านกลางเวียง เป็นการถาวรในปี พ.ศ. 2488 จนถึงแก่พิราลัย ในปี พ.ศ. 2498⁷

เจ้าฟ้าพรหมลือ และเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง มีบุตรธิดา รวม 7 คน คือ พ.อ. เจ้าวรเดช เจ้าพรหมทิพย์ (ถึงแก่กรรม) เจ้าวิลาวรรณ เจ้าวรวงษ์ (ถึงแก่กรรม) เจ้าพิไลลักษณ์ เจ้าหอมนวล และเจ้าวรจักร เจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง และครอบครัวพำนัก ณ คุ่มเจ้าฟ้า บ้านกลางเวียง หรือบ้าน ทิพวรรณ จนกระทั่ง เจ้าทิพวรรณถึงแก่พิราลัยในปี พ.ศ. 2532 ต่อมา บ้านทิพวรรณได้เปลี่ยนผู้เป็นเจ้าของ จนกระทั่งตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง⁸ โดยขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ ชม. 1435 มีเนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ 41 ตารางวา

หลังจาก คุ่มเจ้าทิพวรรณ ได้เปิดทำการจัดแสดงทรัพย์สินเป็นพิพิธภัณฑ์ของหน่วยงานราชการ ในนามสาธนาารักษ์เรื่อยมากระทั่งปัจจุบัน พบว่า ประชาชนชาวเชียงใหม่โดยทั่วไปไม่ทราบถึง กิจกรรมดำเนินงานของกรมธนารักษ์ตั้งที่มุ่งหวัง แม้ว่าจะเปิดทำการเป็นศูนย์ดำเนินการครบวงจรมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ณ อาคารที่มีคุณค่า ความสำคัญทั้งเรื่องราวความเป็นมา และรูปแบบสถาปัตยกรรม อาณาบริเวณอยู่ท่ามกลางที่ตั้งกลางเมืองเชียงใหม่ บนถนนราชดำเนินที่มีการจัดกิจกรรมถนนคนเดินท่าแพ

⁵ อภา เรียบร้อยเจริญ “สาธนาารักษ์ สาขาจังหวัดเชียงใหม่” วารสารธนารักษ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2540 : หน้า 13 – 14

⁶ อนุ เนินหาด ย่านถนนราชดำเนิน สังคมเมืองเชียงใหม่ เล่ม 11 เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์ 2548 หน้า 70

⁷ ปราณี ศิริธร ณ พัทลุง อนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพ เจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง 27 มกราคม 2533 ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ 2533 หน้า 134 – 143

⁸ อนุ เนินหาด ย่านถนนราชดำเนิน สังคมเมืองเชียงใหม่ เล่ม 11 เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์ 2548 หน้า 72

ทุกวันอาทิตย์มาตลอดระยะเวลา 10 ปี ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ โดยมากจะเป็นกลุ่มที่มาติดต่อ แลกเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ส่วนมากจะเป็นผู้มารอคิว แลกเหรียญ ส่วนผู้ที่ตั้งใจเข้าชมการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ นอกจากจะเป็นผู้ที่มีความสนใจสะสมเหรียญ ซึ่งมาเลือกซื้อเหรียญเพื่อการสะสมเป็นประจำ สมำเสมอแล้ว ก็จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สัญจรไปมา และเข้ามาใช้บริการจากความสนใจความแปลกตาของรูปแบบอาคาร รวมทั้งกลุ่มที่เห็นป้ายเชิญเชิญ ให้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ที่ติดบริเวณประตูรั้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการสัญจรผ่านมาพบเห็น โดยบังเอิญ

นอกจากปัญหาในการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จของการเป็นแหล่งเรียนรู้ เท่าที่ควร ทั้งที่สถานที่ตั้งอยู่ในชุมชนกลางเมืองซึ่งเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญของเมืองเชียงใหม่ เนื่องจากประชาชนและนักท่องเที่ยวไม่ค่อยรู้จักแล้ว ยังมีการปรับเปลี่ยนนโยบายในการดำเนินงาน ทำให้ศาลาธนารักษ์ 1 ต้องประสบกับปัญหาเพิ่มขึ้นอีก เนื่องจาก ในปี พ.ศ. 2555 ส่วนรับแลกและจ่าย แลกเหรียญกษาปณ์ สำนักบริหารเงินตรา ได้ย้ายออกไปทำการ ณ ศูนย์บริหารจัดการเหรียญกษาปณ์ สำนักงานธนารักษ์จังหวัดเชียงใหม่ ในบริเวณศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ตามโครงการจัดตั้งศูนย์ กระจายเหรียญประจำภูมิภาค จากนโยบายการขยายงานของกรมธนารักษ์จึงเป็นเหตุให้ศาลาธนารักษ์ ในปัจจุบัน คงเหลือเพียงงานจัดแสดง และจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหรียญ ศูนย์บริการลูกค้ามีความมีชีวิตชีวา ของผู้คนสัญจรเดินเข้าออกติดต่อแลกเหรียญ ขนย้ายกระสอบบรรจุเหรียญที่เคยเกิดขึ้น เหลือเพียงห้อง จ่ายแลกเหรียญและบริเวณกร้างว่างเปล่า ประชาชนที่เคยมาติดต่อใช้บริการทราบเพียงข่าวการแจ้งย้าย หน่วยบริการไปยังศาลากลาง อาคารศูนย์บริหารจัดการเหรียญกษาปณ์ จำนวนผู้เข้าชมศาลาธนารักษ์ จึงลดลง ไปกว่าเดิม เกิดความจำเป็นเร่งด่วนในการจัดทำโครงการเพื่อดำเนินการปรับปรุงอาคาร สถานที่ และการปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารให้เหมาะสมกับงานในปัจจุบัน

การดำเนินการปรับปรุงที่จะเกิดขึ้นจึงไม่เพียงแต่การออกแบบจัดสรรพื้นที่ที่ได้ว่างลงจากการ ย้ายออกของหน่วยจ่ายแลกเหรียญกษาปณ์ปรับสภาพภูมิทัศน์ โดยรอบให้สอดคล้องกับการพิพิธภัณฑ์ อย่างเต็มประสิทธิภาพซ่อมแซมอาคาร รวมถึงการปรับปรุงซ่อมแซม ส่วนจัดแสดงเดิมที่เริ่มชำรุดทรุดโทรม ตามกาลเวลาเท่านั้น ยังมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการจัดแสดงนิทรรศการถาวร การเพิ่มเรื่องราว จัดแสดง เพื่อให้ศาลาธนารักษ์มีการจัดการพิพิธภัณฑ์ ตามเทคนิคการพิพิธภัณฑ์ ดำเนินการตามบทบาท และหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์เป็นไปตามนโยบายของกรมธนารักษ์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการ จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในส่วนภูมิภาค

ผู้ศึกษาจึงเกิดแนวคิดในการศึกษาถึงคุณค่าของสถานที่ ความเป็นมา ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การปรับเปลี่ยนอาคารที่ราชพัสดุให้เป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทพิพิธภัณฑ์ อัตลักษณ์ของ ศาลาธนารักษ์ รวมถึงสถานการณ์ และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันตามระเบียบวิธีวิจัย เพื่อหา คุณค่า จุดเด่น รูปแบบสำหรับการพัฒนาการจัดการพิพิธภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการนำเสนอ

วิธีการปรับปรุงอาคารจัดแสดงที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดพิพิธภัณฑ์ได้อย่างเหมาะสม สำหรับเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการเพื่อขอจัดสรรงบประมาณดำเนินการปรับปรุงศาลาชนารักษ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในส่วนภูมิภาคอย่างสมบูรณ์แบบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา นโยบาย และแนวคิด ของศาลาชนารักษ์กรมชนารักษ์ กระทรวงการคลัง
- 1.2.2 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา รูปแบบ และการจัดแสดง (Exhibition) ตลอดจนสภาพปัญหาในการจัดการพิพิธภัณฑ์ของศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่
- 1.2.3 เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดแสดงและวิธีการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑ์ของศาลาชนารักษ์ 1 (คุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง) จังหวัดเชียงใหม่ให้ประสบผลสำเร็จเป็นแหล่งเรียนรู้และความเพลิดเพลิน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 ทำให้ทราบประวัติความเป็นมา นโยบาย และแนวคิด ของศาลาชนารักษ์กรมชนารักษ์ กระทรวงการคลัง
- 1.3.2 ทำให้ทราบประวัติความเป็นมา รูปแบบ และการจัดแสดง (Exhibition) ตลอดจนสภาพปัญหาในการจัดการพิพิธภัณฑ์ของศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่
- 1.3.3 สามารถนำเสนอรูปแบบการจัดแสดงและวิธีการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑ์ของศาลาชนารักษ์ 1 (คุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง) จังหวัดเชียงใหม่ให้ประสบผลสำเร็จเป็นแหล่งเรียนรู้และความเพลิดเพลิน

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ทำการศึกษา “ศาลาชนารักษ์” อาคารคุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุงเดิมบ้านเลขที่ 52 ถนนราชดำเนิน ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2557

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงประวัติความเป็นมา และคุณค่าความสำคัญของ “ศาลาชนารักษ์” อาคารคุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง ตลอดจนบริบททางประวัติศาสตร์ที่

เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงศักยภาพ สภาพปัญหา และอุปสรรค ตลอดจนนำเสนอรูปแบบ การจัดแสดง และวิธีการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑ์ของศาลาชนารักษ์ 1 (คุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง) จังหวัดเชียงใหม่ให้ประสบผลสำเร็จ เป็นแหล่งเรียนรู้และ ความเพลิดเพลิน กำหนดเป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) การศึกษาบริบทคุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง
 - 1.1) ประวัติความเป็นมาของคุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง
 - 1.2) ที่ตั้งและลักษณะของอาคาร
- 2) การศึกษาพิพิธภัณฑ์ของศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่
 - 2.1) การจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ของศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่
 - 2.2) วิเคราะห์ปัญหาของการจัดแสดงของศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่
 - 2.3) การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ของศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่
 - 2.4) วิเคราะห์ปัญหาของการบริหารจัดการของศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่
- 3) สรุปปัญหาของการจัดแสดงและการบริหารจัดการของศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่
- 4) การศึกษาและเสนอรูปแบบและวิธีการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑ์ ของศาลาชนารักษ์ 1 (คุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง) จังหวัดเชียงใหม่ให้ประสบ ผลสำเร็จ เป็นแหล่งเรียนรู้และความเพลิดเพลิน
 - 4.1) การปรับปรุงการจัดแสดง (Exhibition) ประกอบด้วย หัวข้อต่างๆ ดังนี้
 - 4.1.1) อาคารและแผนผังการจัดแสดง
 - 4.1.2) การวางหัวข้อเรื่องการจัดแสดง (Exhibition Title)
 - 4.1.3) วัตถุประสงค์และขอบเขตการจัดแสดง
 - 4.1.4) แนวทางของเรื่องและบทนิทรรศการ (Manuscript and Editing)
 - 4.1.5) การออกแบบและติดตั้งการจัดแสดง
 - 4.2) การบริหารจัดการและการจัดกิจกรรม
 - 4.3) อื่นๆ

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากร

ศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคั้งนี้

ศาลาชนารักษ์ 1 หมายถึง พิพิธภัณฑสถานหน่วยงานราชการ ในส่วนภูมิภาค สาขาเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง มีหน้าที่จัดแสดงทรัพย์สินมีค่าของแผ่นดิน อันได้แก่ เครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเงินตราไทย เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้คนในภูมิภาคได้รับรู้และเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และเป็นที่ยู้งักของชาวต่างชาติ

คุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง หมายถึง อาคารบ้านพักอาศัยของเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุงในอดีต ตั้งอยู่ที่ 52 ถนนราชดำเนิน ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ 41 ตารางวา ต่อมา ได้เปลี่ยนเจ้าของ จนกระทั่งตกมาเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน โดยขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ชม. 1435 อยู่ในความรับผิดชอบของกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

1.6 การเสนอผลการศึกษา

บทที่ 1 บทนำ

นำเสนอที่มาและความสำคัญของการศึกษา เรื่อง การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพศาลาชนารักษ์ 1 (คุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง) จังหวัดเชียงใหม่ แสดงถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ขอบเขตของการศึกษา และนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษา ค้นคว้า และนำเสนอความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา นโยบาย และแนวคิดในการก่อตั้งศาลาชนารักษ์ เรื่องคุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง ประวัติผู้เป็นเจ้าของ ตลอดจนเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล และอาคารสถานที่จากเอกสาร หนังสือ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพิพิธภัณฑสถานให้เป็นแหล่งเรียนรู้

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

นำเสนอกระบวนการวิจัยและเทคนิคที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วยรูปแบบการวิจัย การศึกษาภาคเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎี การศึกษาการจัดการและการบริหารจัดการ ตลอดจนปัญหาของพิพิธภัณฑสถานศาลาชนารักษ์ 1 จังหวัดเชียงใหม่ โดยการเก็บข้อมูลจากประชากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การศึกษาวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบและวิธีการจัดการพิพิธภัณฑสถานที่เหมาะสมในการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑสถานศาลาชนารักษ์ 1 (คุ้มเจ้าทิพวรรณ ณ เชียงตุง) ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และความเพลิดเพลิน

บทที่ 4 การศึกษาสาธนาารักษ์ 1 (คุ่มเจ้าทพวรรณ ณ เชียงตุง) จ้งหวัดเชียงใหม่

เป็นการศึกษาทั้งภาคเอกสารและภาคสนามในบริบทคุ่มเจ้าทพวรรณ ณ เชียงตุง ประวัติความเป็นมาที่ตั้งและลักษณะของอาคารและการศึกษาพิพิธภัณฑของสาธนาารักษ์ 1 จ้งหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษารูปแบบการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ และการบริหารจัดการพิพิธภัณฑตลอดจนวิเคราะห์ปัญหาของการจัดแสดงและบริหารจัดการพิพิธภัณฑของสาธนาารักษ์ 1 จ้งหวัดเชียงใหม่

บทที่ 5 การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑของสาธนาารักษ์ 1 (คุ่มเจ้าทพวรรณ ณ เชียงตุง) จ้งหวัดเชียงใหม่

เป็นการศึกษาเพื่อหารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑของสาธนาารักษ์ 1 (คุ่มเจ้าทพวรรณ ณ เชียงตุง) จ้งหวัดเชียงใหม่

1. ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดแสดง และการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ การศึกษาและเก็บข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักวิชาการต่อการจัดการพิพิธภัณฑ และการศึกษาวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพิพิธภัณฑของสาธนาารักษ์ 1 (คุ่มเจ้าทพวรรณ ณ เชียงตุง) จ้งหวัดเชียงใหม่ให้ประสบผลสำเร็จ

2. เสนอวิธีการ 2 ด้าน คือ การปรับปรุงการจัดแสดง (Exhibition) และด้านการบริหารจัดการสาธนาารักษ์และจัดกิจกรรม โดยใช้เนื้อหาและรูปแบบ ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาในบทที่ผ่านมาทำการออกแบบการจัดแสดง และนำเสนอรูปแบบการจัดแสดงพิพิธภัณฑ และวิธีการจัดการที่เหมาะสม

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปสาระสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้ พร้อมทั้งอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ต่อไป

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved